

Iskaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredništvo in upravljalni prostor:
2637 S. Lawrence av.
Office of publication:
2637 S. Lawrence av.
Telephone: Lawrence 4633.

LETO—YEAR XV. Cena lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., torek, 13. junija (June 13) 1922. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 137.

SENATORJI PRIPOROČAJO ZASEŽBO PREMOGOVNIKOV.

Voditelji v senatu pričakujejo, da vlada vsak čas prične s akcijo za končanje stavke.

POMANJKANJE PREMOGA SE NE DA VEČ UTAJITI.

Washington, D. C. — Administracijski voditelji v senatu pričakujejo, da bo vlada vsak čas prišla na korake za končanje rudarske stavke s namenom, da prepreči krizo, ki ima nastati vled pomanjkanja premoga.

Kakšni bodo ti koraki, se še ne ve zagotovo, toda govori se, da bo administracija pozvala operaterje, naj končajo stavko v tridesetih dneh, ako ne, bo vlada intervenirala.

Nekateri senatorji, ki so podporniki administracije, bi najrajši videli ustanovitev "nepripranskega tribunala" za reševanje stavkovnih kriz. Ako operaterji ne sprejmejo teh metod, tedaj se senatorji strinjajo, da vlada zaseže toliko premoگوvnikov kolikor jih potrebuje, da dežela dobi zadostno količino premoga, dokler operaterji in rudarji ne končajo spora.

Senatorja Lenroot iz Wisconsin in Norris iz Nebraske sta sugerirala zaseženje premoگوvnikov. Kdo naj kopije premog v zasežnih rovin in pod kakšnimi pogoji, nista povedala.

Debata glede Hooverjeve "moralne pogodbe" z operaterji, tika-joče se cen neunijskega premoga, se nadaljuje v senatu. Walsh je obtožil Hooverja, da je s to pogodbo podražil premog pri rovin. Hazelton, Pa. — (Feder. Press.) Delegatje rudarske organizacije v okolici antracitnega premoga, ki zborujejo v tem mestu, so zavrgli vsako misel na razsodišče, katerega predlagajo operaterji. Rudarji zahtevajo, da ne nadaljujejo direktna pogajanja glede mezde in drugih delovnih pogojev.

Ebensburg, Pa. — (Federated Press) — Večporota v okraju Cambria je obtožila štiri kompanijske policiste, ki so napadli in osuvali A. G. Haysa, odvnetnika Unije za ameriške civilne svobodščine, ki je prišel iz New Yorka preiskavat razmere v stavkovnih okoliših Pennsylvanije. Napad je bil izvršen dne 27. maja v Vintondalu. Obravnava proti obtoženim policistom se vrši 16. junija.

Obtoženi so: L. I. Arhobast, glavni klerk Vinton Collieries kompanije; John Butala, vodja kompanijske policije; James M. Dempsey, kompanijski policaj; Harry McArdle in Richard Esias. Hays, katerega podpira Samuel Untermyer v New Yorku, je zagrozil z odstavitveno tožbo proti mirovnemu sodniku Blewettu v Vintondalu, ki je njega (Haysa) spoznal krivim brez vsake obravnave in obsodil na pet dolarjev globe. Hays ne more pozabiti opazke, katero je izrekel Butala, vodja kompanijske policije: "Dobili boste vso proketo pravico (all goddam justice), ki jo iščete."

RAZSTRELA V SMODNIŠNIOI.

Dva delavca ubita.

Oakland, Cal. — V skladišču Trojan Black Powder kompanije je nastala razstrelba, ki je na mestu ubila dva delavca. Skladišče se nahaja v St. Lorenzu. Eksplozija je bila tako silna, da je bilo slišati pok v večmilijem okrožju in veliko šip je bilo ubitih.

PROHIBICIJA POMOČNICA SMRTNE KOSE.

Muskegon, Mich. — Mrs. C. L. Caleina, predsednica ženske državne temperenčne organizacije, je hvalila prohibicijo kot blagoslov, ker ljudje hitreje umirajo, ki pijejo tihotapsko žganje. Rekla je, da so zdravniki izjavili, da človek, ki uživa tihotapsko žganje, ne more živeti več kot tri leta. Temu je takoj dodala: "In to je glavni blagoslov"

RUDARJI V ANGLIJI BODO PREPREČILI IZVOZ PREMOGA V AMERIKO.

Cincinnati, O. — H. H. Smith, namestnik predsednik Federacije rudarjev v Angliji, ki je gost na konvenciji Ameriške federacije v tem mestu, je izjavil v nedeljo, da angleški rudarji bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da se angleški premog ne bo izvažal v Združene države tekotom stavke ameriških premogarjev. Nekaj angleškega premoga je že prišlo v New York, toda Smith pravi, da so pošiljatelji zelo majhne in bolj za reklamo kakor za porabo.

PREMOGOVNIŠKA DRUŽBA TOŽENA ZA ODŠKODNINO.

TOŽI JO ODVETNIK AMERIŠKE UNIJE ZA CIVILNO SVOBODO.

Kompanijska policija ga je vrgla v celico, ko je hotel preiskustiti svobodo govora.

New York, N. Y. (Federated Press). — Arthur Garfield Hays, odvnetnik Ameriške unije za civilno svobodo, toži uradnike Vinton Colliery kompanije, ki ima takoj svoje pisarne, za trideset dolarjev odškodnine. Napadla ga je kompanijska policija in vrgla v celico, ko je šel v Vintondale, Pa., da preiskusi tam svobodo govora in zborovalno svobodo. V svoji tožbi navaja, da so ga uslužbenec kompanije in premoگوvniška in železarska policija napadli in zaprli, dasiravno ni ničesar storil.

Mr. Hays je šel v Vintondale dne 27. maja kot zastopnik Ameriške unije za civilno svobodo. Pronašel je, da je Vintondale oboroženo taborišče, kjer oboroženi policaji in stražniki v službi kompanije vladajo mesta. On in organizatorji, ki so ga spremljali na tem potu, so najprvo pronašli, da fim je policija na konju in v službi kompanije pot. Najprvo je skušala policija pomandirati jih s konji, na to jih je aretirala, češ, da hodijo po lastni kompanije. Ko je zahteval, da se takoj zaslisi, so ga privedli pred mirovnega sodnika, ki je kompanijski uslužbenec in katerega urad se je nahajal v kompanijskem posloppju. Mirovni sodnik ga je seveda spoznal krivim, ne da bi mu dovolil odbrambo. Kasneje, ko je pronašel, da se mr. Hays popolnoma zaveda svojih pravic, mu je rekel, ako zapusti mesto, da ga izpusti. Mr. Hays se pa ni podal in mirovni sodnik ga je spoznal nekrivim, na kar je hitro zapustil sobo.

Večje število kompanijskih uslužbencev in policajev je bilo aretiranih in obtoženih napada in retacije nedolžnega človeka. Vsa je moral položiti po pet sto dolarjev poroštva in pridržani so za veleporoto. Civilna tožba, ki jo je vložil mr. Hays v New Yorku, je drugi korak v kampanji Ameriške unije za civilno svobodo, ki ga je podzvela, da se prizna civilna svoboda na premoگوvem polju v Pennsylvaniji.

"NAZAJ V NORMALNE ČASE, NAZAJ..."

Tako je pel jetaški stražnik.

Minneapolis, Minn. — Na dveh tovornih avtomobilih so odpeljali grečnike v prisilno delavnico, ki so bili kaznovani zaradi pijanosti in niso mogli plačati denarne globe. In to se je zgodilo v času prohibicije.

"Nazaj, v normalne čase, nazaj", je pel jetaški stražnik, ko je peljal grečnike v prisilno delavnico, poleg je pa pristavil hudomušno, da v starih, dobrih časih tudi ni bilo več grečnikov.

Na sodišču je bilo več kot sto grečnikov, ki so bili obtoženi pijanosti. Nekateri so plačali denarno globo, drugi pa niso imeli denarja in morali so v pobiljevalnico.

VREME.

Chicago in okolica: V aredo jasno. Lahki, menjajoči se vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 80, najnižja 69. Sonce izide ob 5:14, zalaja ob 8:25.

UČITELJICA ODOLOČNO ODKLONILA INKVIZICIJO.

V PIŠMU JE POVEDELA, DA NE PRIDE PRED INKVIZITORSKI TRIBUNAL.

Kot vzrok je navedla, da je lojalna fundamentalnim ameriškim idejdom.

New York, N. Y. (Federated Press). — Henrietta Rodman, dva in dvajset let učiteljica v mestnih javnih šolah, je odgovorila v pismu, ki je polno takega amerišanstva, ko je bilo znano, da ta beseda ne pomeni prusjaštva, je odklonila povabilo pred Luakov inkvizitorski odbor za učitelje. Povabil jo je Archibald E. Stevenson, tajnik inkvizitorskega sveta, da pride pred svet, se opraviči, da bodo odstranjeni vsi dvomi. "Ker sem akoraznako lojalna fundamentalnim ameriškim idejdom", je pisala učiteljica, "nisem zadovoljna s takimi šolami, kot so danes in s metodami Vašega komiteja. Zaradi lojalnosti veliki tradiciji demokracije, katero je moja družina podpirala več kot dve sto let, moram s spoštovanjem odkloniti, da pridem pred Vaš tribunal."

Pismo se peča s obstoječimi šolskimi razmerami v New Yorku in izjavlja, da ni prostora za ustvarjanje energije in da razglasi Luakov zakon določa, da se kaznuje vsak učitelj ali učiteljica, ki ne verjame, da je naš družabni red že dosegl popolnost. Poduk se zdaj vrši po kitajskem načinu, nadaljuje v pismu, in zahteva se samo učitelji, ki ne kritizirajo.

Rodmanova izjavlja, dasiravno odklanja priti pred Luakov komitej, da je pripravljena se vsakčas razgovarjati z vsakim državljanom ali šolskim uradnikom odprto, ki se zanima za stvar.

Rodmanova je pravnukinja polkovnika Robert Blackwella, ki je bil član drugega kontinentalnega kongresa. V vojnem času je naševala skupini, ki je prodala za petnajst milijonov dolarjev obvezne svobode. V letu 1914 je vodila uspešen boj s šolskim odborom, da dovoli omoženih učiteljem dve leti počitnice, ki priklakujejo, da postanejo matere. Zaradi dela za to reformo jo je šolski odbor suspendiral, ali javnost je bila vzbujena in bitka ni bila le izvojevana, ampak Rodmanova je bila zopet nastavljen.

ŽGANJE ZASEŽENO NA TRANSPORTU ZDRUŽENIH DRŽAV.

Prohibicijska agenta aretirana v Chicagu.

Norfolk, Va. — Na transportu Združenih držav "Siriusu" so zaplenili okoli dve sto petdeset galon žganja, ki je vredno deset tisoč dolarjev. Zaplombo so izvršile mornariške straže na povelje podadmirala Ralph Andrewsa. Častniki in moštvo morajo ostati na ladji in so zastrašeni. Uvedena je preiskava in dokler ne bo poročila o preiskavi, ne bo akcije.

Ko so razkladali tovar s transporta, so začutili vonj po žganju. Mornariške straže so pričele preiskavati ladjo in našle so žganje. Parnik je pred enim tednom priplul iz Zapadne Indije in žganje je bilo tam naloženo. Žganje je bilo naloženo v trinajst velikih zabojih in je bilo naloženo na mornariško oskrbnisko postajo.

Chicago, Ill. — Aretirana sta bila dva prohibicijska agenta na pritožbo nekega trgovca na zapadni Madisonovi cesti, ker je ba je plačal \$4,000, da uradnika molčita.

AKO JE ČLOVEK MILJONAR...

Detroit, Mich. — Na James Cousensu, milijonarju in županu, je bilo treba izvršiti drugo nevarno operacijo na črevesih. V Detroitu imajo zdravnike. Ali za drugo operacijo so pozvali dr. George Docka, profesorja na medicinski šoli na Washingtonovi univerzi v St. Louisu. Najet je bil izreden vlak, ki je pot napravil v enajst urah. Dospel je torej tri ure prej v Detroit kot redni vlak.

PISATELJ UPTON SINCLAIR, KANDIDAT ZA SENATORJA V KALIFORNIJI.

San Francisco, Cal. — Upton Sinclair, znani proletarski pisatelj, je bil na konvenciji socialistične stranke v Kaliforniji, ki se je vršila zadnji teden v Fresno, nominiran kandidatom za vseznega senatorja pri jesenskih volitvah. Geo. W. Downing, prajnji socialistični poslanec v kalifornijski legislaturi, je bil nominiran kandidatom za governorja.

ALI JE HOOVER POMAGAL JUDENIČU?

SENATOR WATSON GA OBTOŽUJE INTRIG PROTI RUSIJI.

On je izjavil, da so bili potrebščini in armadni tovorni avtomobili poslani generalu Judiču.

Washington, D. C. (Federated Press). — Oficialni zapiski poročajo, da je Hoover potrošil pet in petdeset milijonov dolarjev v pomoč Poljski, ko so poljske armade udre daleč za mejo v Rusijo, ki je bila določena od lige narodov. Znano je tudi, da se je kapitan T. C. Gregory, Hooverjev pomočnik, bahal s svojim delom in da je to delo pomagalo strmoglaviti sovjetsko vlado na Ogrskem. Ali zdaj je senator Watson iz Georgije obtožil v senatu, da so bili akadi Ameriškega pomožnega društva deloma porabljeni v pomoč generalu Judiču na direktni Hooverjev ukaz.

Senator Watson je obtožil, da so zastopniki Anglije, Francije in Združenih držav napravili tajen sporazum na mirovni konferenci, da podpirajo protirevolucionarno gibanje v Rusiji in da je Hoover aktiven član pri teh intrigah, da je bil glavni poveljniški odbor "Lake Fray" pod poveljstvom kapitana James B. Martina naložen s armadnimi tovornimi avtomobili in pomožnimi potrebščinami v Bordeaux na Francoskem in da je bilo vse poslano generalu Judiču v Reval, da je bil kapitan Martin odlikovan od Judiča za velenjeno delo, ki ga je izvršil za severozapadno rusko armado, da so člani Hooverjeve pomožne komisije bili, da bo kapitan Martin v tej zadevi pričel, pa so ga omrežili, da ga tako diskreditirajo in so dosegli, da je bil odpuščen iz mornariške rezerve Združenih držav, da je bil del sklada, določenega za prehranitev sestradanih otrok v Evropi, porabljen po Hooverju za opremljanje protirevolucionarnih sil, ki so skušale strmoglaviti sovjetsko vlado.

"Dovolite mi, da pokažem senatu", je izjavil senator Watson, kar dozdnevno dokazuje, da se mr. Hoover poslužil milicijskega sklada, v katerega so prispevali dobrosrni Američani, za zalaganje armade, ki je skušala strmoglaviti vlado v Rusiji. Dovolite mi spominjati senat, da smo se udeležili blokade proti Rusiji. S Francijo in Anglijo smo napravili okoli nje kordon iz jekla in drščali smo od njenih pristankov svetovno trgovino, njene pristane pa proo od svetovnih trgov. Prinesli smo trpljenje nedolžnim možem, ženam in otrokom, ki se niso udeležili vojne in ki niso bili v nobeni zvezi z revolucijo in ki niso nikdar provocirali Združenih držav, blokirali smo njih pristane in prisneli lakoto milijonom ruskega ljudstva, katero je bilo vedno naš prijatelj. Pa ne samo to, kajti sodelovali smo, ko so bile odpisane štiri upadajoče armade v najbolj produktivne province, in ena teh armad je bila Judičeva.

Dne 24. julija 1919, dolgo po premirju, je bila ladja "Lake Fray", lastnina plevbenega odbora Združenih držav, pod poveljstvom kapitana James B. Martina v Bordeaux na Francoskem, da klati tovar za Združene države, ko so bili ukazi preklani, ki jih je prejel kapitan in je bil kapitan instruiran, da naloži ladjo s armadnimi tovornimi avtomobili in potrebščinami: katero je poslala Ameriška pomožna uprava generalu Judiču, vrhovnemu poveljniku na severozapadni fronti, da (Dajle na 3. strani.)

ANGLIJA ZAVRGLA PREDLOGE FRANCIJE.

Poincarjeva nota glede Rusije je izvala oster odgovor iz Londona.

LLOYD GEORGE SMATRA, DA NAPADI NA BOLJŠEVIKE NE BODO NIČ KORIŠTILI.

Paris, 12. jun. — Anglija in Francija sta zopet v ostrem konfliktu glede hasške konference in ruske rekonstrukcije.

Kot je znano je francoska vlada 2. junija adresirala noto na ententne in ameriško vlado, v kateri je naznanila pogoje, na temelju katerih se Francija udeleži hasške konference, katere se otvori prihodnji četrtak. Poincare je naznanil, da mora Sovjetska Rusija umakniti svoj memorandum s dne 11. maja in da mora sprejeti vse zahteve Francije glede dolgov in privatne lastnine inozemcev.

Angleška vlada je večeraj odgovorila na noto — in njen odgovor je poln kritike in ostrih pobljanj Poincarjeve politike. Iz odgovora, katerega je podpisal lord Balfour je razvidno, da se Anglija prav nič ne strinja s francoskim programom evropske rekonstrukcije, najmanj se pa strinja s Poincarjevim programom ruske rekonstrukcije.

Anglija odgovarja Franciji, da zahteva umaknitev ruske spomenice s dne 11. maja bi morala priti prej, predno so bili Rusi v Genovi povabljeni na hasško konferenco; zdaj je prepozno. Dalje smatra Anglija, da vprašanje privatne lastnine inozemcev v Rusiji je notranja zadeva ruske sovjetske vlade, v katero se ne smejo mešati druge vlade, ako hočejo priznati Rusiji njeno suverenost. Dali hoče Rusija vrniti ali odkloniti nacionalizirano lastnino inozemcev, to je njena stvar. Anglija, Francija in Amerika delajo ravno tako, če imajo opraviti s sličnimi vprašanji.

Nadalje odgovarja Anglija, da Rusi morajo biti navzoči v Haagu in kooperacija s njimi je absolutno potrebna. Nedopustno je — se glasi odgovor — da poskuša Francija diktirati Rusiji glede tisočerihi stvari, ki spadajo pod kontrolo Rusije kot suverene države. Ako se bi imela vršiti konferenca v Haagu na tak način kakor zahteva Francija, je bolje, da se ne vrši, ker bi bila potrata časa.

Končno pravi Anglija, da se morajo ruski vojni dolgovi deloma znižati in angleški lastniki ruskih predvojnih obveznic so pripravljni aranžirati črtanje ali odlog plačila obresti.

Razume se, da je angleški odgovor silno razburil oficijelne kroge v Parizu, ki so že itak v konfuziji zaradi flaska glede posojila Nemčiji.

Kot je že bilo poročano, se je konferenca mednarodnih bankirjev razbila, ne da bi bila aranžirala večje posojilo za Nemčijo. Morgan je odpotoval domov v soboto zvečer. Neki bankir je dejal, da Evropa, kakršna je danes "ni vredna rizika". To pomeni, da je Evropa direktno izpostavljena bankrotu, v katerega jo tira Francija.

V Parizu se je razširila govoriča, da je Otto H. Kahn, vodja bančne tvrdke Kuhn, Loeb & Co. v New Yorku, objubil francoski vladi, da on podpiše posojilo, ako ga noče Morgan.

PODJETNIKI MORAJO NAENATI, ČE JE STAVKA.

Madison, Wis. — Najvišje državno sodišče je odločilo, da morajo podjetniki navesti fakte, kadar iščejo delavce. To pomeni, da bodo morali povedati ob času stavke, da je v njih podjetju stavka, ako bodo oglašali za delavce. Najvišje sodišče je proglasilo postavlo s temi določbami za ustavno.

Odlok najvišjega sodišča je važen za delavce, ker je bil že maršikateri delavce zvaljben daleč proo od svojega bivališča s oglašanjem, da potrebujejo delavce, ko je prišel v tovarno, je pa pronašel, da je stavka. Delavce je tako potrošil zastoj svoj denar za potovanje.

BAKMETIJEV MORA PRITI PRED SENATNI PREISKOVNI VALNI ODBOR.

Washington, D. C. — Senator Borah, predsednik senatnega odbeka za vzojo in delo, ki preiskuje znano afero sibirskega bandita Semjonova, je pozval Borisa Bakmetijeva, poslanika pokojne Kerenkijeve vlade, da mora dne 30. junija priti pred preiskovalni odesk. Državni tajnik Hughes je pred nekaj dnevi poročal, da je 30. junija konec Bakmetijeve "poslaniške" službe v Washingtonu in ravno tako njegove diplomatske imunitete. Bakmetijev bo torej primoran stopiti pred odesk in povedati, kaj ve o Semjonovu.

FRANCIJA SE JE SPRLA S PAPEŽEM VSLED RUSIJE.

Vatikanska nota govori o konferenci je razstegla Poincarjeva, ki misli odpošlicati poslani-ka iz Vatikana.

VELIKA FRANCOŠKA KRAČNA FLOTA OB RENU.

Rim, 12. jun. — Razmerje med Vatikanom in Francijo je napeto in lahko poči vsak čas. Tako javljajo iz krogov, ki so v tesnih stikih s papežem. Francoska vlada namerava odpošlicati svojega poslanika v Vatikanu saradi stališča, k iga je zavzel papež Pij XI. napram Sovjetski Rusiji.

Napetosti med papežem in Francijo so se pojavile, ko je papež zadnji mesec poslal noto govorski konferenci, v kateri se je izrekel prijateljsko napram ruskim sovjetom. To je razpallio Poincarjeva. Zadnji teden je francoski ministrski predsednik ostro kritiziral taktiko Vatikana pred aborničnim odeskom za vnanje zadeve; njegova kritika je bila veliki udarec za diplomatsko razmerje med Francijo in Vatikanom.

Paris, 12. jun. — Zračne sile francoske armade v okupiranem delu Nemčije ob Renu so se dvignile na 2400 letal. To je danes najmočnejša zračna flota na svetu. Francoska armada ob Renu šteje 90.000 mož.

Francoska zračna flota je tako precizno organizirana, da se lahko na vseh mestih v trenutku dvigne v zrak in kontrolira središča nemških industrij.

Vrhutega izdeluje Francija nova bojna letala noč in dan. Bregetove in Bleriotove eroplanske tovarne v Parizu obratujejo s polno paro kakor za časa vojne. Poleg letalskega moštva v aktivni službi ima Francija veliko rezervo pilotov in bomboletalcev, ki so vsak čas mobilizirani.

PROTIPOTRELA ŽELEZNIČARJEV.

Chicago, Ill. — Ko je bila izdana razsodba najvišjega sodišča, po kateri se delavsko strokovno organizacije lahko tožijo za odškodnino, ako ovirajo meddržavno trgovino, so bili železničarski baroni prepričani, da bo zdaj zmagazenje lahko in da jim bo igrača ugnati železničarje.

Bratovščine železničarjev so organizirane mednarodno in ali se govoriča, da bo stavka železničarjev vodjena iz Kanade, ako pride kdaj do stavke, da ne bo mogoče tožiti za odškodnino železničarskih organizacij.

NEZNANKA JE ISKALA POOLTEK V SLAPOVH NIAGARE.

Niagara Falls, N. Y. — Neka neznanica je zabredla v vodo vprav nad slapovi Niagare in močni tok jo je potegnil prek slapov. Na obrežju je zapustila listek, na katerem je bilo napisano: "Videti hočem slapove Niagare. Ako se onesvestim, obvestite William Jonesa, Orchard Park, N. Y."

V SPANJU JE USTRELIL SVOJEGA OČETA.

Bessie, Ark. — 16-letni Delaney je v spanju vstal, hodil semintje in ustrelil svojega očeta. Oče je star 60 let in se je ukvarjal s poljedelstvom.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena glasilov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepanju n. pr. (April 30-22) poleg vnosa imena na naslovni strani da vam je s tem časopisom potekla naročnina. Ponovito je potrebno, da se vam ne ustavi list.

VELIKI ZAPAD ALI JUGOSLAVIJA.

Pod tem naslovom je George W. Hinman priobčil članek v Hearstovem časopisu, s katerim je Prosveta že seznanila svoje čitatelje.

Kdor površno prečita članek in se ne zaglobi v njega, sodi, da je spisan v prilog ameriškega ljudstva in na škodo jugoslovanskega ljudstva. Dalje bo mislil, da so pri Hinmanu odločevali izgovoristi motivi, da pomaga ameriško ljudstvo.

Članek pa ni bil spisan, da koristi ameriškiemu ljudstvu in škodi jugoslovanskemu ljudstvu, ampak Hinman je pisal, da koristi kapitalizmu in svojemu delodajalcu Hearstu, ki namerava letos zopet kandidirati kot governerski kandidat.

Hinmanu je dobro znano, če se osuše barja v Ameriki in zgrade naprave za umetno namakanje zemlje, da bodo od tega imeli glavni dobiček kapitalisti, ki so pri volji investirati denar v taka podjetja. Hinman dalje ve, da se prek ameriškega ljudstva ne bo razlila prav nobena trajna prosperiteta, ako spremenimo vse puščave in močvirja v Ameriki v cvetoče vrtove, dokler ne produciramo za ljudske potrebe. Ker produciramo zaradi profita, bi nekaj več delavcev imelo delo, dokler bi gradili naprave za umetno namakanje zemljišč, in osuševali barja, kadar bi pa bilo to delo dovršeno, bi producirali toliko poljskega pridelka, da bi ljudstvo tonilo v njem, poleg bi pa imeli vseeno sestradane ljudske množice, kot jih imamo danes. Hinmanu je znano, ako hočemo trajno prosperiteto, da se mora odpraviti blagovna produkcija in distribucija za profit in nadomestiti se mora z blagovno produkcijo in distribucijo za ljudske potrebe. Z drugimi besedami to pomeni, da mora ljudstvo producirati, kar potrebuje, kar je pa produciranega pa tudi konsumirati, da je trajno deležno prosperitete. Na milijone delavcev nima danes še svojega doma v Ameriki, se več milijonov nima svojega avtomobila, drugi milijoni nimajo obleke, čevljev, zopet tisoči stradajo. In zakaj? Za to ker produciramo, da se kapitalistom množi profit, in ker ne produciramo zaradi tega, da bi bili nagli oblečeni, lačni nasičeni, ker sploh ne produciramo zaradi tega, da bi bil vsak ameriški državljan deležen vseh življenjskih udobnosti, ki jih producira človeški ženi. V Ameriki se proda toliko produciranega blaga, kolikor se lahko proda z dobičkom, drugo blago odide na tujezemski trg, h kateremu se šteje tudi Jugoslavija, da se tam proda s profitom, ker je bilo na ameriškem trgu preveč blaga.

To je mr. Hinmanu znano kot nam. Ali on prikazuje današnje gospodarstvo v popolnoma drugi luči. Seveda ima Hinman za svoje prikazovanje tudi svoje vzroke. On sploh ni za odpravo kapitalističnega gospodarstva, poleg je pa njegov delodajalec politični kandidat, ki je ravno tako za ohranitev kapitalizma kot Hinman sam.

V Ameriki je pa že od nekdaj navada pri starih strankah, da mora kandidat nastopiti kot "prijatelj" ameriškega ljudstva, da lahko upa na kakšne uspehe. In Hearstovo časopisje je seveda prišlo udrihati po kapitalistih, ki poskušajo denar v tujezemstvo, obenem je pa pričelo kazati, kaj bi se lahko storilo vse s tem denarjem v Ameriki, ako bi bil ta denar naložen doma. Tako ravnanje je seveda demagogičsko, ali profesionalni političar se poslužuje demagogstva, kadar od njega pričakuje uspeh. Struna, katero je ubralo Hearstovo časopisje, najde odmev pri ameriškem ljudstvu, ker navadno ljudstvo vidi v človeku, ki jo ubira, svojega odrešenika, ki se resno trudi, da ga odreši.

Hearst hoče postati guvernator. V jeseni so volitve. In tako poje zdaj njegovo časopisje pesmico, o kateri misli Hearst, da napravi globok vtis na ameriško ljudstvo.

Njegovo časopisje ne mara podreti kapitalizma, ravno tako ne škoditi tujezemskemu ljudstvu. Njegovi uredniki morajo zdaj tako pisati, da bo Hearst kot kandidat imel uspeh. To je njih naloga. Tega ne pokazuje le Hinmanov članek "Veliki zapad ali Jugoslavija", ampak tudi so vsi članki, ki imajo namen prikazati Hearsta kot odrešenika ameriškiemu ljudstvu.

Hearstovo časopisje je že parkrat polakusilo s to taktiko, kadar se je gospodarstvu zahotelo po politični karijeri. In zakaj bi to časopisje letos delalo izjemo, ko smo v letu volitev, ljudstvo je pa zadnja leta silno trpelo?

Demagogi pač sodijo, ako ni šlo lani, pojde pa letos.

SLIKE IZ NASELBIN.

Hermine M. 2. Pa. — Iz naše naselbine se bolj redko kdo oglasi, zato bom jaz malo poročal. Zelo čudne razmere vladajo pri nas; dan s dnem vozijo v naselbino samo črne in bojimo se, da ne bi postali vsi črni. Postali so predrzni in oddali na našo dvorano nekaj strelcev ter tudi na druge hiše, a škoda ni bilo posebne. Čudili smo se, zakaj so nekateri tako radi pristopili h kompanijskim deputetom, zdaj ko je pa prišlo dovolj črncev, se pa ni prav nič čuditi, ker so tudi čuvali bolj črni in prav "pašejo" k njim. Sliši se, da je celo nekaj slovenskih čuvaljev, da prenašajo besede, ki jih govore rudarji in jih nosijo na uho superintendentu.

Pošten človek ne bo šel vohuniti med svoje brate, zato pozivljem vse, če imate količjak poštenja v sebi, da opustite tako delo, ker vam ne bo nič koristilo.

Pri nas so se vsi včasih prav dobro razumeli, zdaj pa gre vse navzkriž. Ali jih motijo oni črni ali kaj je temu vzrok. Celotno našo boso se pričeli precej zanimati za slovensko in superintendent že zna prebrati slovenska pisma. Ko bi se za nas tako brigali, pa bi bila prav kmalu stavka končana nam v prid.

Kolikor nas je stavarjev, se dobro držimo; ne bojimo se, čeprav nam vozijo te stavkokaze. Včasih tu ni bilo peclarjev, sedaj pa jih imamo vse polno. Ni ravno mnogo mladih "evetk" v naselbini, vendar bo lahko vsaka dobila svojega črnca. Sicer pa je dovolj, da nam ti peclarji delajo škodo v rovin, ni treba, da bi nam tedaj še ročice potrgali, smo že drugi peclarji za to pripravljani.

Čas nam hitro poteka, ptički nam pojejo in še s drugimi stvarmi se motimo. Lovimo jabece in lile, ki pa pogosto tudi katera uide in ne ujamemo je. Hodimo tudi v druge kraje obiskovat svoje rojake, da vidimo, kako vztrajajo v svojem boju. Sedaj imamo torej za vse dovolj časa, ko bo pa prišel čas zmag, tedaj se bomo vrnili na delo in mi ne bomo zadnji pri trganju nečnih ročic.

Rad bi videl, da bi se še zdaj oženil kak majhen peclar z veliko peclarico, kar bi bilo nekaj za nas, da bi se mu val radi pridružili. Tudi jaz bi rad dobil svojo, pa je vsaka manjša od mene. Prijatelji ne smejo posabiti name, če se bo kdo kaj takega domislil.

Poleg črnih, s katerimi je še vse napojeno po kompanijskih hišah, dela tudi nekaj belecev. Naložijo pa prav malo premoga, da podjetniki šele sedaj lahko vidijo, kako mnogo smo jim mi producirali. Nehvaležniki so, zato nimajo za nas poštenih plač, dočim one najeteje dobro plačujejo. Prišel pa bo čas, ko bodo morali tudi nas boljše plačevati in bo moral biti naš trud priznan. — Stavkar.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Bellaire Ohio. — Pojavilo se dopis iz ove okolice v 126. broju našeg glasila Prosvete. Kako pisec onog dopisa javlja, da smo izšli iz tamnih in črnih ugljenokopa na 31. marca; to je latina. I da smo se oslobodili oružja t. j. alata i da je zavlada mir. Jst, podzemna masinerija je paralizirana, ali to nije znak, da se borba utišala, bal protivno, ona se sve vecma zaostrava. Dalje nastavlja pisac, da su "muhe" umakle a komarci da su prevladali, a sa stenicama da su sklopili primirje i da je pobeda njihova. Ne znam pravo, što misli isti sa ovih par redaka, ali mislim da borba, koja se danas vodi, još nije dokončala, mislim na borbu između radnika i barona ugljena, nego svakim danom dolazi u sve veći konflikt.

Neka pisac onog dopisa ne opisuje samo Bellaire kao centralu, nego neka si baci pogled samo preko rijeke, koja dijeli Ohio i W. Va., pak će naći sve ono što on navodi da ovdje nema, a to nije veliki razmak, samo pet centi vožnje i sve svega što on navodja, da nema. Tu so: policija, kozal, detektiv, deputi šerifi i drugi razni strelec i ne mislim, da između radnika i strelec može da dodje do kakvog korisnog primirja, kao što pisac navodja i da je pobeda naša; nego možda je pisac onog dopisa potukala kakova druga sila, da piše onaj članak, a to su možda taktička pitanja, koja radnici danas imaju na dnevnom redu. Možda su to "stenice" koje njega grizu kao pisca onih redaka i kaže da su stvorili primirje sa sten-

icama. Jst, to je lako kad izbjevate svakom principijelnom pitanju, koje je na dnevnom redu. Zato ste stvorili primirje, ali primirje između rada i kapitala nikada nemožete da se postigne sve dotle, dok bude slobodnih i robova, bogatih i siromašnih, odijevanih i golih, i izrabljivača i izrabljenih i svih raznih radničkih gukova i krvopija, koji nisu radničku krv. Jednom riječu, dokle bude više klasa, dotle će biti i gore pomenutih priprepa, bez kojih bi radnička klasa mogla eksistirati i obavljati sve poslove, koje i danas izvršava.

Nama je poznato, da ekonomika organizacija, koja je ovdje u ovom okruženju broj šest, a pod okrićem broj pet, U. M. W. of A. vodi svoju borbu protiv ugljobaruna. Evo dokaza, otako smo izšli na štrajk u ovom podokružju kako sam već napomenuo, izšlo je anama i neunijskih radnika na štrajk, t. j. preko rijeke u W. Va., i tu je odmah sudac Deyton izdao zabranu protiv ovoj organizaciji i odmah zatim je uhapšeno sedamdeset članova, i sada su pod istragom i pod jamčevinom od 94.000 dolara. I ako dosta reakcionarna unija, ali ipak se ona nesvidja baronima ugljenokopa, te svakim danom hapse i u zatvor trpaju nevine ljude. I nije to sve što je zapalo u zatvor, ima ih još oko deset u ovom podokružju za koje nisu u stanju ni položiti jamčevinu, jer što se više za njih polaže jamčevina, tim više ih se trpa u zatvor. Upravo sada, juna drugoga, počela parnica u Parkersburgu, W. Va. i još ne možem za stalno javiti što će biti rezultat te parnice. To će budućnost pokazati.

"Stavkar" govori, kako su radnici razdijeljeni u raznovrsne unije i poziva radništvo, da stupa u jednu veliku uniju. Pozivati radništvo u jednu veliku uniju, a sam raditi protiv iste, to je glupo. Kao što nam je poznato da baš oni, koji pozivaju u jednu veliku uniju, ne će da se odasovu posivu Crvene sindikalne internacionalne u Moskvi, jer to je jedino mjesto, gdje se može udariti temelj jednoj velikoj uniji; a ne ovakovu veliku uniju, kao što to "stavkar" zagovara, kao što je I. W. W. koji su ooljepljeni od cijeloga svijeta, te samo hrle za svojim vođama, koji danas ništa drugo ne čine, nego pomažu buržoaziji u borbi protiv sovjetske radničke republike, u pravu sada, kada se svjetaki kapitalizam upro iz petnih žila, da srui sa krvi isvojestena radnička prava naših ruskih trudenika. A naši industrijalci rane uz rane sa imperijalistima drugih zemalja, kaljaju i mrase sovjetsku republiku pred radnim narodom. Ja znam da borba, koju su vodili industrijalni radnici svijeta kros prošlih nekoliko godina, bila je dosta teška, ali njihova borba onda i danas je dosta realistična.

Stavkar kaže, da kada bi imali samo jednu veliku uniju, da bi kapitalizam uskoro bio uništen, a ne kaže, kako i koji je put najpreči za pounještiti i poraditi na konsolidovanju jedne velike unije. Dali sa razorenjem raznovrsnih unija, koje ve postoje, ili sa radom i propagandom u istim unijama.

Isti navodja, da kada bi imali samo jednu veliku uniju, da ne bi sklapali nikakove nagodbe kao danas i da bi se oslobodili ropstva. Pitam ja njega, da li je moguće, dok postoji kapitalistički sistem, dok postoji kapitalistički sistem, da strukovne organizacije ne saunimlju nikakove ugovore? Pošto I. W. W. nije nikakovi glavni faktor, koji bi vodio borbu za uništenje klasa. Ona samo vodi borbu kao sve ostale strukovne unije, t. j. za reforme kao na primjer za povišicu plaće, skraćenje radnog vremena i to je sve.

Zato je potrebno, da radnici, koji su već organizirani na ekonomskom polju, treba da stupaju u političku stranku o ta je radnička stranka Amerike, koja se bori ne samo za reforme, nego za sve što su radnici stvorili i što radnicima treba, da bude i vlasništvo samih radnika, i ništa drugo.

Sad ustaje pisac i kaže, da se ovdje kod nas preko noći pojavilo tučet političkih elemenata, koji hoće da preurede današnje društvo i uspostave novi svijet, kao što je to u Rusiji. Ako je "autor" ovih redaka možda spavao i nije osjetio, da ovdje postoji politička organizacija još od 1915. godine, onda je vrijedan zaaljenja, jer znam da naše ovdješnje radničko udruženje nije spavalo, nego je radilo svom snagom na prosvjeđavanju radnog naroda; što se je i pokazalo, da ipak ovdje naš jugoslovanski narod je mnogo klasovjesniji, nego tamo od kuda se doselio "autor" onog dopisa — to i sam može da procjeni. Ali kako izg-

da, autor dopisa je jedna ličnost a pisac druga. Pošto autor nema ni jedne jugoslovanske novine, koja bi mu uvrstila njegov dopis, te je morao naći nekog zanečenjaka kojim se poslužio, da preko njega pošalje dopis u Prosvetu, u kojem je napisao pravedno radništvo.

Isti taj zanečenjak je imao priliku, da se upozna sa radničkim pokretom, ali to njemu nije bilo na umu, nego sa vrijeme rata je bio tvrdi austrijak, a sada preko noći postaje "one big unionista", ali samo nesvijesni. Jer njemu nije zadatak, da se bori za poboljšanje radničkog pokreta, nego samo da uvijek smeta klasno svijesnim proletarcima u njihovom radu i borbi, koju oni sprovode iz dana u dan.

Mi smo prethodili prestave, saizvali skupštine, govore itd. u koliko su nam to naše sile dozvoljavale; a što ste vi gospodine "stavkarju" učinio sa pospiješevanje radničkog oslobodjenja ispod najamnog ropstva? I još se usudi te nas kritizirati i kažete: ti kilmavei, koji slijede za raznim vođama, kao što je K. Mikalački iz Detroita i slušaju njegove savjete, ne znaju ni sami ko su i što hoće? Nastavlja taj isti stavkar, da smo najprije bili socijalisti a zatim komunisti, American labor alliance, i Toilers of America a sad Workers Party.

To priznajem da smo bili članovi pomenutih partija. Ali šušim se kako nas je mogao strpati i u Toilers of America, koje nikada nismo bili članovi. To je laž, kojom se "autor" u svom dopisu poslužio. Radujem se, što pisac kaže, da smo sada u radničkoj stranci Amerike. Jst, jer je to jedina revolucionarna partija u Americi, koje je cilj, da iz temelja preuredi današnje društvo i pokvareno uređenje.

Stavkar navodja, da kako to da radnici odobravaju našim govornicima, kako ih on to već naziva — pie cord leaders — Ja znam, da se to "stavkaru" ne dopada; kada mase slijede nas i naš cilj, a oni nemaju nikakvog stvarnog cilja i zato ih mase izbjegavaju. I pošto radništvo će vas izbjegavati sve dotle, dok ne pripoznate i ne usvojite načela "Crvene radničke internacionalne. Vi možete nastaviti sa vašim provokatorskim radom, koliko god hoćete, ali sve će vam biti uzalud! Dok naši organizatori rade svom silom, oko organizovanja i prosvjeđivanja radnog naroda i nastoje koliko god mogu na konsolidovanju radničke klase kao cjeline. Ali, vi radite sama obratno. Još bi napomenuo, da ovi organizatori od I. W. W. bih bolje učinili za svoju organizaciju, kada bi se malo prošetali po okolnim mjestima, nego što ovdje na Bellaire Parku već preko dva mjeseca uludo gube vrijeme i troše radnički novac, bez ikakvog uspjeha. — Theodore Vucoich, predsjednik društva br. 258, SNPJ.

Johnston City, Ill. — Prateći pisanje u Prosveti i drugim listovima, vidim, da još imade izdajice među Hrvatima i Slovencima. Ne mogu, da se prečudim, kako može radnik, da dodje tako nisko, da izdaje sam sebe i svoju obitelj. Ne šušim se radniku, koji radi za nisku plaću u industriji, gdje nema organizacije niti štrajka, nego šušim se radniku, koji ima priliku, da se organizira i poboljša život za sebe i svoju obitelj. On toga neće, nego ostane sluga svog izrabljivača.

Vsi dopisnici pišu, da bi bilo potrebno izmijeti takovim ljudima u javnost. Po mojem mnjenju nije potrebna takva groznja, nego iznesti imena takvih ljudi u javnost odmah, da se znade, koji su i što su.

Kod nas u Illinoisu nema čovjeka, koji proizvadjaju ugljen, ali na žalost imademo i mi izdajice, to su 100% Amerikanci, koji su pobrali svoje oruđe i otišli u susjednu državu Kentucky, da tamo kupuju ugljen pod izlikom, da im to dopušta upravništvo organizacije. Sramota jest, da su u jednom dijelu Kentuckija in Tennessee urednici 23. distrikta U. M. W. of A. potpisali ugovor sa operatorima. Ovo je prekršaj zaključaka konvencije u Indianapolisu. Članovi 12. distrikta u Illinoisu vode veliku propagandu, da se pronadje krivac, koji je u istini kriv za taj potajni i izdajnički ugovor. Glavni predsjednik Lewis kaže, da on niti eksekutivni odbor nije odobrio toga ugovora.

I illinoiskim rudarima je bio ponudjen separatni ugovor, ali su rudari sve to odbili, jer im ne dopušta odluka konvencije. Dakle, ovdje treba misliti, kakva politiku vodi naš glavni predsjednik Lewis. Po nekojim spisima,

koji su došli u ruke komitima i su bili poslani u Kentucky, da pregledaju stvar i koji apisi se tiegu ugovora među rudarima i posjednicima, možemo videti i potpis predsjednika Lewisa. Ali preko svega toga on taj, da je on dopustio separatni ugovor. Sad idemo malo dalje u stvar.

Svima članovima U. M. W. of A. je poznato, da je na konvenciji u Indianapolisu bilo zaključeno, da Alex. Howat upoveze štrajk, što je bio u progresu u tri ugljokopa u Kansasu prošle godine. Aleksander Howat, misleći, da je na pravom putu, nije htio poslušati odluke konvencije. Šta se je dogodilo? Naš dobri i valjani predsjednik Lewis je isključio 12.000 rudara i sve odbornike u Kansasu iz organizacije. Mnogo članova je mislilo i danas misle, da je Lewis napravio pravednu stvar, a u istini je napravio pravu za posljednjke radnika.

Mi kao svijesni radnički moramo, da sami sebe pitamo, zašto Lewis ne postupa sa urednicima 21. i 23. distrikta rudarske unije, koji su pogazivali zapovjed konvencije i kojih prekršaji će biti u štetu svima rudarima, da će nazad izgubiti borbu i organizaciju.

Braće, rudari, koji ste napredni i rasboriti, otkrite ovo izdajstvo onima, koji stvar potpuno ne shvaćaju. Nijedan nas ne može kazati Lewisu u oči, da nas je prodao, ali možemo od njega tražiti, da uzme protiv izdajnika istu akciju, kakvu je poduzeo protiv braće u Kansasu, koja braća kao nečlani organizacije još danas stoje rame uz rame snama skupa. Ako pak Lewis neće toga napraviti, to nam je znak, da je i on umešao prste u to izdajstvo.

Svaki radnik, koji kaže, da naša organizacija nije dobra, tada on nije naučio od radnika, nego svog poslodavca. Zato koji danas vjerujemo, da je organizacija dobra, moramo, da to i dokažemo. Drugičije ne možemo toga dokazati, nego da na tome radimo. Kuće gospodarica ne može kazati, da joj je kuća čista, dok jo ne počisti. Tak i mi rudari ne možemo kazati, danam je organizacija čista dok je smeđa u istoj. Lewis i njegova ganga su nam više puta pokazali, da su više za dobrobit kapitalizma negoli za nas radnike. Zato treba, da rudari šim prije gledaju, da Lewis dodje tamo, gdje je Howat, a Howat da uzme krmilo, koje ima Lewis u rukama, da nas vodi pravim putem, kako je to dokazano u Kansasu zadnjih 14 godina, dok mu nije Lewis stopio na put.

Kada izvršimo ovu zadaću, onda ćemo možet kazati svakomu, ne samo radniku, nego i svoj buržoaziji, da nam je organizacija čista, da nema u njoj nikakve gadjali, koja bi škodila napredku rudara. Druga nam je zadaća, da U. M. W. of A. postane jedan dio industrijalne unije, koja unija ne vjeruje u diktaturu pojedinaca, nego u diktaturu radništva samog.

Ne znam, kakva je korist, preporučati jednu organizaciju, a pri tome ne opisati načela iste organizacije. To nam je najveća krivnja danas, da imademo još 75 po sto radnika, koji nemadu načela nijedne organizacije. Neke piše za socializam, drugi za komunizam, a treći za industrijalizam, ali ko prosti radnik u prostom radničkom govoru počne opisivati put in taktiku jedne organizacije do slobode, to već nije pravo, bilo bi već previše protiv gospode i takve stvar ide u koš, što nije pravedno. Ako je gdje radnički list i podupiran po radništvu, ja mislim, da imaju radnici pravo, da debatiiraju po svojoj volji, kako doći prije do slobode, i svaki je za svoje odgovoran. Ako pak urednik kojog lista misli, da je opisivanje taktike i načela industrijalne unije protuzakonito, onda bolje, da se o tomu niti ne spominja u listu. List koji preporučuje radnoj klasi jednu organizaciju, a neće, da pokaže istine o istoj, bolje, da ju zataji sasvim. Isto bi bilo savjesno, da se dopise, koje smatra uredni odbor za previše radikalne, pošalje natrag dopisniku. — Tony Shragal.

Napredak socialistov u Argentini.

Buenos Aires, Arg. 12. jun. — "La Vanguardia", tukašniji socialistični dnevnik, poroča, da je število socialističnih glasov pri nedavnih splošnih volitvah precej naraslo v Argentini. Volini izid v mestu Buenos Airesu je sledeći: predsednički kandidat kapitalistične stranke Trigoyen je prejel 65,837 glasov, kandidat socialistične stranke pa 60,081.

F. M. Dostojevskij;

BESI

Roman v treh delih.

Preložil Vladimir Levstik

(Dalje.)

"Eh, gospa, sami so mi rekli najprej v Voznesensko ulico, ta pa je Bogojavljenka. Voznesenska ulica je kje tam daleč od tod! Samo k njemu ste mi spetili."

"Voznesenska, Bogojavljenka — vsa ta pri-smojena imena morajo biti v vam bolj znana kakor meni; saj ste tukajšnji človek! In vrhutega ne govorite po pravici; najprej sem vam rekla k Filipovi hiši, in vi ste izrečno potrdili, da jo poznate. Ako niste zadovoljni, lišite me jutri pri sod-niji, toda nocoj me pustite pri miru."

"Náte, náte še pet kopejk," je Šatov naglo izvelkel svojo zadnjo petico ter jo podal izvoščku. "Prosim vas, ne drznite se tega!" je hotela vkipeti madam Šatova, toda izvošček je pogol konja, in Šatov jo je prijel za roko ter jo poteg-nil v vrata.

"Bože, Marie, bože ... to so prazne reči! In kako si premočena ... Paži, tu zavijeva gori — oh, škoda, da ni luči! — stopnice so strme, grimi se krepko, krepko, nu, tu je zdaj moja soba. Oprosti, luči nimam ... Takoj!"

Pobral je svečnik toda užigal se dolgo ni mogel najti. Gospa Šatova je čakala stoje aredi sobe, ne da bi se genila ali ispregovorila.

"Hvala bogu, vendar že enkrat!" je vzklil-nil radostno, prižigaje svečo.

Marja Šatova se je v naglici ozrla po stano-vanju.

"Pravili so mi, da se vam slabo godi, ali ta-ko si vendar nisem predstavljal, je isprego-vorila izbirno ter se obrnila k postelji. "Oh, trudna sem!" Onemoglo se je spustila na trdno ležišče.

"Postavite prosim kovčeg in sedite sami na stol. Sicer pa, kakor hočete, samo da mi ne štrite v oči. Prišla sem k vam le začasno, dokler ne naj-dem dela, zakaj ne vem se kam obrniti in denarja tudi nimam. Toda če sem vam v nadlego, povejte mi prosim takoj, saj je vaša dolžnost, ako ste pošten človek. Potem prodam jutri kaj, da si plačam sobo v gostilni; tje pa me vendar spre-mite? ... Oh, kako sem trudna!"

Šatov se je ves stresel.

"Saj ni treba, Marie, saj ni treba gostilne! V kakšno gostilno hočete iti? Čemu, čemu?"

Proseče je sklenil roke.

"Nu, če lahko opraviš brez gostilne, je po-treba razložiti stvar. Spomnite se, Šatov, da sva preživela v Ženevi komaj dva tedna in nekaj dni kot mož in žena; tri leta je že, odkar sva bila vsak-sami, čeprav brez posebnega prepira. Samo ne mislite, da sem se vrnila s namenom obnavljati kake stare prismođarije. Vrnila sem se, da po-iščem dela, in če sem prišla v to mesto, sem le za-to, ker mi je vseeno. Nisem se prišla kesat česar-koli; ne mislite prosim še te neumnosti."

"Oh, Marie! To je odveč, vse to je odveč!" je nejasno mrmral Šatov.

"Odveč? Ako ste tako pametni, da razumete celo to, si dovolim pripomniti, da sem se deloma tudi zato obrnila naravnost na vas in prišla v vaše stanovanje, ker vas nikoli nisem imela za podleža, temveč mogoče za dosti boljšega od drugih ... lopovov."

Oči so se ji zablinkale; gotovo je morala pre-stati od "lopovov" mnogo hudega ...

"In bodite prosim prepričani, da se nikakor nisem posmehovala, ko sem rekla pravkar, da ste dobri. Povedala sem naravnost, brez ovinkov, ki jih ne morem trpeti. Ali vse to so marnje. Zme-rom sem upala, da imate dovolj razuma in ne bo-ste sitnariji ... Oh, dovolj, trudna sem!"

In pogledala ga je z dolgim, izmučenim, trud-nim pogledom. Šatov je stal ob nasprotni steni, pet korakov od svoje žene; gledal je plašno, toda nekam prerajeno, in v njegovih očeh je bil čisto nov sijaj. Ta silni in raskavi, zmerom naježeni človek je bil mahoma ves mehak in svetel. V nje-govi duši je trepetalo nekaj nenavadnega in ne-pričakovanega. Tri leta ločitve, tri leta rastnega zakona niso bila ničesar izpodrinila iz nje-govega srca. Narobe! Morda je v va tri leta sle-hermi dan sanjal o nji, o dragem bitju, ki mu je nekdanj govorilo: "Ljubim te". Čist in strame-ljiv do divjosti, se je imel za strašno spako, so-vrščil svoj obraz in svoj značaj ter se vedno pri-merjal s pokostjo, ki jo kvečjemu lahko vlačil po semnjih ter kačah za denar. Vsed tega je naj-više cenil poštenost in se fanatično vdajal svojim prepričanjem; bil je mračen, ponosen, jezav in redkobeseden. In glej, edino bitje, ki ga je lju-bilo celih štirinajst dni — vedno, vedno je bil prepričan o tem! — bitje, ki mu je bilo vselej neizmerno všeče od njega samega, vzle povsem treznemu umu njejen zablod; bitje, kate-re-mu je mogel odpustiti vse, vse odpustiti — o tem se vprašanja ni bilo, naopak, zdelo se mu je ako-raj, kakor bi bil sam vsa kriga pred njo — ta ženaka, Marja Šatova, je bila zdajci spet pri njem, v njegovem domu; komaj, komaj mu je šlo v gla-vo! Tako je bil presenečen, tolikanj strahnega je bilo zanj v tem dogodku in hkrati toliko sreče, da ni bil zmožen jasne zavesti — mogoče je niti ni želel, jo je strahoma sam podil od sebe. Sanjal je. Toda ko ga je zadel tisti njen izmučen po-gled, je zdajci začutil, da preljubljeno bitje trpi; nemara je ujaljeno! Sree mu je samrlo. Z bo-lečinom se je zagledal v njene črte; blek prve ma-dosti je bil že davno izgini s tega trudnega obra-za. Toda še vedno je bila čedna, v njegovih očeh krasotica kakor nekdanj. — In res je bila gospa Šatova petindvajsetletna žena dokaj močno posta-ve in prekosrednje rasti, višja od njega, bogatih temnopilavih las in bledega, ovalnega lica z veli-kimi temnimi očmi, v katerih je zdaj žarela vro-čica. — Toda prejšnja lehkomišelnost, naivna in prostodušna, tako dobro znana mu energija se je bila spremenila v mrklo jealjšnost, razočaranje in cinizem, katerega se ni bila dobro vajena in jo je samo težil. In predvsem, bila je bolna, to je videl očito. Vleče vsemu svojem strahu pred njo je zdajci pristopil ter jo prijel za obe roki:

"Marie ... vse kaj ... mogoče si zelo trud-

na; za božje volje ne zameri ... Če bi hotela vsaj čaja, kaj? Kozarec čaja take pokrepča člo-veka, ne? Če bi hotela! ..."

"Počemu hotela? Seveda hočem; še vedno ste stari otrok. Ako morete, dajte. Kako tesno je pri vas! In kako mrzlo!"

"O, takoj, drva, drva — saj imam drva!" je vzklil Šatov begaje semintja, "drva ... se pravi, toda ... nič, tudi čaj bo takoj," je mahnil kakor v okupni odločnosti ter pograbil čepico.

"Kam hočete? Ali nimate čaja pri hiši?"

"Takoj bo, takoj, vse bo ... samo ..."

Vzel je revolver s police.

"Tale revolver akočim prodam ... ali pa za-stavit ..."

"Kakšne neumnosti; koliko časa bo trajalo? Náte moj denar, ako nimate sami ničesar; osem-desetice bo, vse, kar imam. Pri vas je prava ne-rišnica."

"Ni treba tvojega denarja; takoj bom — le hipec počakaj, tudi brez revolverja ..."

Planil je naravnost k Kirilovu. Bilo je mo-góče dve uri pred obiskom Pjotra Stepanoviča in Liputina. Šatov in Kirilov, čeprav sta živele v isti hiši, sta se videla redkokdaj; nista se po-zdravljala niti ne govorila — predolgo sta bila "ležala skupaj" v Ameriki.

"Kirilov, vi zmerom pijete čaj; ali imate sa-movar in malec čaja?"

Kirilov, ki je hodil po sobi — po svoji na-vadi, vse noč iz kota v kot — je zdajci obstal in pozorno pogledal naglega gosta, da bi brez poseb-nega začudenja.

"Čaj imam, sladkor imam, samovar imam. Toda samovarja ni treba, čaj je vroč. Kar sedite in pijte."

"Kirilov, akupaj sva ležala v Ameriki ... Žena je prišla k meni ... Jaz ... Dajte mi ča-ja ..."

"Če je žena, treba samovarja. Toda samo-var potem. Dva imam ... Za zdaj vzemite čajnik s mise. Vroč je, vrel. Vzemite vse; vzamite slad-kor, vsega. Kruh ... Kruha je dosti; vsega. Te-letino imam; denarja rubelj."

"Daj, prijatelj, jutri ti vrnem! Ah, Kirilov!"

"Tista žena iz Švice? To je prav. In tudi to je prav, da ste tako prišli."

"Kirilov!" je vzklil Šatov, držeč pod pa-zduho čajnik, v rokah pa sladkor in kruh. "Kiril-ov! Če bi se mogli odpovedati svojim strašnim fantazijam in pustiti svojo ateistično blaznost — o, kakšen človek bi bili Kirilovi!"

"Vidi se, da ljubite ženo še po Švici. To je prav, še po Švici. Kadar bo treba čaja, pridite spet. Hodite vse noč, ker sploh ne spim. Samo-var dobite. Vzemite rubelj, náte. Pojdite k ženi; jaz ostanem in bom mislil na vas in vašo ženo."

Marja Šatova je bila očitno zadovoljna z moševo naglico in je željno segla po čaju. Toda samovarja ni bilo treba; inčila je komaj pol ča-še in pojedla le majhen kosček kruha. Teleti-no je razdraženo zavrnila, kakor da se ji gabi.

"Ti nisi zdrava, Marie; tako bolno je vse tvo-je vedenje ..." se je v skrbih oglašil Šatov, bo-ječe strelčal svoji keni.

"Seveda sem bolna; sedite prosim. Kje ste vzeli čaj, ko ga ni bilo?"

Šatov je kratko omenil Kirilova. Tudi ona je bila nekdanj silila o njem.

"Vem, da je nor; govoriva prosim kaj dru-gega — saj norcev ne manjka na svetu. Tak bili ste v Ameriki. Silila sem, da ste pisali odom-dot."

"Da ... v Pariz sem pisal."

"Pustite to; kaj drugega, prosim. Ste iz-pra-pričanja slavjanofil?"

"Hm, to se pravi ... Ker nisem mogel biti Rus, sem postal slavjanofil," se je nasmešnil pri-lizano, s naporom človeka, ki je povedal neume-stno, zanj preteško duhovitost.

"Tak niste Rus!"

"Ne, nisem."

"Nu, to so zgolj neumnosti. Sedite vendar, prosim vas. Kaj venomer brkljate? Mislite, da se mi blede? Morebiti se mi bo zares. Pravite, da samo dva živita v hiši!"

"Dva ... spodaj so bili ..."

"In oba tako bistré glave. Kdo je bil spodaj? Ali niste nekaj rekli?"

"Ne, nič nisem rekel."

"Kako nič? Vedeti hočem."

"Reči sem hotel, da stanujeva v hiši zdaj sa-mo dva; prej so bili spodaj Lebjadkinovi ..."

"Tista ženaka, ki so jo sinoči zaklali?" je po-skočila mahoma. "Silila sem takoj, ko sem se pripeljala. In požar je bil tu?"

"Da, Marie, da; in mogoče ravnam strašno podlo ta hip, da prizanašam lopovom! ... Planil je kviku ter prestopil po sobi, srdito dvigaje roko nad glavo.

Toda Marie ga ni povsem razumela. Odgovore je čula komaj napol; vpraševala je, ne poslušala.

"Lepe reči se goče pri vas. Oh, kako podlo je vse! Kako je malo prida ljudj! Tak sedite že ven-dar, prosim vas; oh, kako me dražite!"

Onemoglo je spustila glavo na blazino.

"Saj ne bom, Marie ... Mogoče bi legla!"

Se odgovoriti ni mogla več. Zaprla je oči; njen blede obraz je bil ves mrljač. Zaspala je ako-raj hipoma. Šatov se je ozri, naravnal svečo, po-gledal še enkrat nemirno v njeno lice, atinil roke pred seboj ter odšel po prstih iz sobe na hodnik. Na vrhu stopnic se je postavil z obrazom v kot in stal tako nepremično in molče kakih deset minut. Stal bi bil še, da se niso začuli od spodaj tihi, opre-zni koraki. Nekdo je lezel gori. Šatov se je spom-nil, da je posobil zakleniti.

"Kdo je?" je vprašal šepetaje.

Nekani gost se je bližal brez naglice in brez odgovora. Ko je stopil na vrh, je obstal; v temi ga ni bilo mogoče spoznati; zdajci pa se je sililo njegovo previdno vprašanje:

"Ivan Šatov?"

Šatov se je ogasil ter nagle iztegnil roke, da ga ustavi; toda neznanec ga je sam prijel za roke, in Šatov se je zdrnil, kakor da se je doteknil modrasa.

(Dalje prihodnjik.)

OTOK ZAKLADOV.

Čudoviti dogodki malega Jacka na suhem in na morju.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Poslovenil J. M.

(Dalje.)

Na ta način smo hodili nekako pol milje ter smo se bližali robu planote, ko je začel mož na skraj-ni levici glasno in prestrašeno vpiti. Klic za klicem je prihajal od njega in so stekli ostali proti onemu kraju.

"Vendar ni mogel najti zakla-da", je rekel stari Morgan in hitel z desno mimo nas. "Kajti to je čisto zgoraj."

Ko smo dospeli tudi mi tja, je bilo vresneci nekaj drugega. Ob vznožju velike smreke in sredi ze-lenih ovijalk, ki so celo dvignile nekoliko manjših kosti, je ležalo človeško okostje z nekoliko raz-trganimi kosci obleke po tleh. Mi-slim, da je vsakega izmed nas za trepetek oblila zana.

"Mornar je bil to" je rekel Ju-rij Merry, ki je bil bolj pogumen kakor ostali, in stopil bližje ter preiskoval obleko, "saj pogu-men kakor ostali, in stopil bližje ter preiskoval obleko, "saj to je dobro mornarsko blago."

"Da, da", je rekel Silver, "bo še tako; mislim, da vendar nisi prikačeval najti kakega škofa tukaj. Kako pa leže te kosti? To ni naravno!"

In v resnici se je pokazalo pri natančnem preiskovanju, da je bilo nemogoče, da bi ležalo trup-lo v naravni legi.

"Nekaj mi je prišlo v mojo sta-ro glavo," je opomnil Silver.

"Tukaj je kompas in tamkaj vrh Otoka okostij, ki žiri v zrak ka-kor sob. Določite, prosim lego te-ga okostja."

In zgodilo se je. Truplo je ka-zalo naravnost proti otoku in kompas je kazal čisto LII proti I.

"Sem si mislil!", je zaklical ku-har, "to tukaj je kašipot. Ravno tamkaj pa drži naša pot proti se-vernemu svodu in lepim denarjem! Toda, grom in strela! Kar mraz me spreletava, kadar se spomi-njam na Flinta. To je ena nje-go-vih šal. On in ona šestorica so bi-li edini tukaj; pobliž jih je vse po vrsti; tega tukaj pa je privlekel semkaj ter ga položil po kompa-su, da dolge kosti so to in laže so bili rumeni. Da, to bi utegnil biti Allardye. Ali se spominjaš na Allardye, Tom Morgan?"

"Da, da", je odvrnil Morgan, "spominjam se ga; dolžan mi je bil in je vzel seboj moj nož, ko je šel na suho."

"Ker že govorimo o nožu", je dejal drugi, "čemu ne pogleda-mo, ali leži njegov kje blizu tu-kaj? Flint ni bil človek ki bi sti-kal po mornarskih žepih, in ptice so ga gotovo pustile pri miru."

"Prekleceno, to je resnica!" je vzklil Silver.

"Nič drugega ni tukaj", je re-vel Merry in še vedno tipal okoli med kostmi. "niti belica niti škrtice za tobak. To se mi ne zdi v redu!"

"Ne, v resnici ni", je pritrdil Silver, "in naravno, niti lepo. Prekleceno, tovariši, če bi bil Flint še živ, to bi bil vroč kraj za nas in zame! Šest jih je bilo in šest je tudi nas, in sedaj so vsi same kosti!"

"No, jaz sam sem ga videl, ko je ležal mrtev," je rekel Morgan. "Billy me je peljal notri. Tam-kaj je ležal in vinarje je imel v svojih očeh."

"Mrtev — da, gotovo je mrtev in v krtni defeli", je rekel oni s obvezano glavo, "toda če je kdaj kak duh hodil okoli, je Flin-ter. O nebesa! Toda umri je te-ko ta Flint!"

V tem se oglašil Silver rekoč: "Sedaj pa naprej za dubloni!"

Odšli smo dalje, pa kljub vro-čemu soncu in jasnemu dnevu roparji niso več hodili vsaki pose-bej in vpili po gozdu, temveč so se držali bolj skupaj in se razgo-vorjali bolj tiho. Strah pred mrt-vim morskim roparjem jih je po-polnoma prevzel.

XXXII. POGLAVJE.

Lov na zaskled — glas izmed drevja.

Kakor hitro je dospela cela družba do vrha planote, so vsi po-sedli naokoli.

Ker se je planota nagibala ne-koliko proti zapadu, je bilo vide-ti s tega kraja daleč na obe stra-ni. Pred seboj naš vrhovi drev-es smo zapanili predgorje gozdov, obdane s valovi; zašaj smo videli doli na sidišču in Otok okostja, pa tudi — ravno čez podgorje in vzhodne otroke — velik del odpr-tega morja na vzhodni strani.

Ravno nad nami se je vadigoval Daljnogled. Nebenega drugega glasu ni bilo slišati kakor daljno šumenje valov, ki so prihajali od vseh strani, in pa cvrčanje šte-vilnih žuželk po grmovju. Niti e-nega človeka, niti enega jadra ni bilo videti na morju.

Ko se je Silver vsedel, je začel meriti s kompasom.

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

"To je bila posledica ruma", je pristavil Merry.

Odkar so našli okostje in začeli na ta način razmišljati, so govo-rili vedno bolj tiho in se sedaj prešli akoro v šepetanje, tako da glas njihovih besedi ni motil ti-sine, ki je vladala v gozdu. Kar naenkrat je sredi drevja med na-mi tenak, visok tresoč glas zapel dobro znano pesem:

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

"To je bila posledica ruma", je pristavil Merry.

Odkar so našli okostje in začeli na ta način razmišljati, so govo-rili vedno bolj tiho in se sedaj prešli akoro v šepetanje, tako da glas njihovih besedi ni motil ti-sine, ki je vladala v gozdu. Kar naenkrat je sredi drevja med na-mi tenak, visok tresoč glas zapel dobro znano pesem:

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

"To je bila posledica ruma", je pristavil Merry.

Odkar so našli okostje in začeli na ta način razmišljati, so govo-rili vedno bolj tiho in se sedaj prešli akoro v šepetanje, tako da glas njihovih besedi ni motil ti-sine, ki je vladala v gozdu. Kar naenkrat je sredi drevja med na-mi tenak, visok tresoč glas zapel dobro znano pesem:

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

"To je bila posledica ruma", je pristavil Merry.

Odkar so našli okostje in začeli na ta način razmišljati, so govo-rili vedno bolj tiho in se sedaj prešli akoro v šepetanje, tako da glas njihovih besedi ni motil ti-sine, ki je vladala v gozdu. Kar naenkrat je sredi drevja med na-mi tenak, visok tresoč glas zapel dobro znano pesem:

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

"To je bila posledica ruma", je pristavil Merry.

Odkar so našli okostje in začeli na ta način razmišljati, so govo-rili vedno bolj tiho in se sedaj prešli akoro v šepetanje, tako da glas njihovih besedi ni motil ti-sine, ki je vladala v gozdu. Kar naenkrat je sredi drevja med na-mi tenak, visok tresoč glas zapel dobro znano pesem:

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

"To je bila posledica ruma", je pristavil Merry.

Odkar so našli okostje in začeli na ta način razmišljati, so govo-rili vedno bolj tiho in se sedaj prešli akoro v šepetanje, tako da glas njihovih besedi ni motil ti-sine, ki je vladala v gozdu. Kar naenkrat je sredi drevja med na-mi tenak, visok tresoč glas zapel dobro znano pesem:

"Tukaj se nahajajo tri visoka drevesa", je rekel, "nekako v ravni črti proti Otoku okostja. 'Gleben Daljnogleda', mislim, pomeni nižjo točko tamkaj. Se-daj je naravnost igrača najti celo stvar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi prej obdeževali."

"Ne čutim, da bi bil lačen", je go-drnjal Morgan. "Te misli na Flinta se mi zdi, so mi pokvarile slast."

"Oj, dobro, sin moj, zahvali Boga, da je mrtev", je rekel Sil-ver.

"Ostuden človek je bil", je vz-klil tretji ropar in se stresel.

pobegnili na svo strani, če bi se upali; toda strah jih je držal sku-paj in blizu Johna, kakor da bi jim njegova drznost lahko poma-gala. Kar se pa njega tiče, se je precej otresel svoje slabosti.

"Duh? No, mogoče", je rekel. "Samo ena stvar je tukaj, ki mi je jasna. Odmev je bilo slišati; ni, nikdo še ni videl duha, da bi imel senco, in prav rad bi vedel, kaj dela on z odmevom? To ni na-ravno, gotovo."

Ta dokaz se je zdel meni zelo slab. Vendar človek ne more ni-kdar reči, kaj bo vplivalo na pra-znovernega človeka